

**40th International
Chemistry Olympiad**
2008 Budapest, Hungary

Nemzetközi Kémiai Diákolimpia / International Chemistry Olympiad

A Nemzetközi Kémiai Diákolimpia, amelyet 1968-ban indított útjára Csehszlovákia, Lengyelország és Magyarország, mára a világ egyik legszélesebb nemzetközi részvétellel dicsekvő szakmai versenyévé nőtte ki magát. A 2006. évi olimpián 5 kontinens 67 országának diákjai vettek részt; gyakorlatilag az összes fejlett és dinamikusan fejlődő, az oktatást és kutatást komolyan vevő nemzet képviseltette magát rajta.

A Nemzetközi Kémiai Diákolimpia célja kezdetektől fogva az volt, hogy motivációt, megmérettetési lehetőséget, nemzetközi tapasztalatokat és kapcsolatépítési lehetőséget biztosítson a résztvevő országok legtehetségesebb fiataljainak. Azt, hogy az egyes országok legjobb középiskolásai vesznek részt ezen a versenyen, jól példázza a tény, hogy ezen fiatalok egy része más nemzetközi versenyeken (pl. Fizikai, Informatikai Diákolimpiák) is képviseli hazáját.

A verseny

Az olimpiákra általában július első felében, az egyetemi év zárását követően kerül sor. A versenyzők a két versenynapon kívül egymással és a fogadó országgal ismerkednek, míg a csapatkísérők idejét kitölti a feladatok előkészítése valamint az értékelés. Országonként négy középiskolás vesz részt a versenyen, ami egy kísérleti és egy elméleti fordulóból áll. A feladatokat, amelyek egy nemzetközileg elfogadott tematikára épülnek, a szervező ország tűzi ki, ami által minden olimpiának sajátos (nemzeti) jellege van. A versenyfeladatokon keresztül a résztvevők bepillantást nyerhetnek a szervező ország szakmai hagyományába, és jelentős eredményeibe. Hála a csapatokat kísérő felkészítőknak, a versenyfeladatokat minden versenyző saját anyanyelvén kapja kézhez.

Az elméleti feladatsor megoldása, bár a középiskolás ismeretanyagra épül, gyakran próbára teszi még a diplomás kémikust is. Komoly kihívást jelent, hogy a diákoknak összesen öt óra áll rendelkezésre a 8-10 elméleti feladat megoldására. Ezen idő alatt tudásukat nem egyszer a legmodernebb kutatásokhoz kapcsolódó kérdések, számolási feladatok megoldására kell használni.

A gyakorlati fordulóban, amely szintén öt órás, néhány egyszerű alpművelet segítségével általában olyan feladatokat oldanak meg a versenyzők, melyek rávilágítanak arra, hogy a kémia milyen szorosan kapcsolódik mindennapi életünkhöz. Az elvégzett kísérleti munka eredményessége és pontossága jól tükrözi, hogy mennyire értették meg a laborban dolgozó diákok, amit csinálnak. Az észleletek gyűjtése, rendszerezése, következtetések levonása és a kreativitás együttesen a sikeres munka zálogai.

A versenynapok után a szervezők és a csapatkísérők külön-külön kijavítják a diákok feladatlapjait, majd egy többfordulós egyeztetést követően születik meg a verseny végeredménye. A diákok legjobb eredményt elérő tíz százaléka kap aranyérmeket, a következő húsz százalék ezüstérmeket és az ezt követő harminc százalék pedig bronzérmeket vihet haza. A versenyben legjobb elméleti, gyakorlati és összpontszámot elérő versenyzők különdíjat kapnak.

Magyarország és a Kémiai Diákolimpia

A magyar csapat az eddigi olimpiák mindegyikén részt vett és általában igen eredményesen szerepelt. Elvértve fordult csak elő, hogy csapatunk valamelyik tagja ne szerzett volna érmet, és a legtöbb esetben aranyérmesünk is volt. A csapat a diákok összesített pontszáma alapján szinte mindig a nemzetközi mezőny első negyedében foglalt helyet és gyakran értünk el "dobogós" helyezést is.

A versenyre kijutó diákok mellett az a 20-25 fiatal, aki részt vesz a kéthetes felkészülésben és a válogatón, általában egy életre elkötelezi magát a tudomány, a kémia mellett. Nagy részük sikeresen műveli tovább a kémiát, az első évtizedek olimpikonjai közül többen lettek mára vezető kutatók, oktatók vagy a kémiához kötődő sikeres üzletemberek Magyarországon és külföldön is.

Magyarország eddig három alkalommal, a kezdetekkor 1970-ben és 1975-ben, valamint 1987-ben rendezhetett Nemzetközi Kémiai Diákolimpiát. Az olimpiai mozgalom aktív résztvevőiként minket ért az a megtiszteltetés, hogy a 2008-ban sorrakerülő jubileumi 40. Nemzetközi Kémiai Diákolimpiát, a Magyar Kémikusok Egyesületének centenáriumi rendezvénysorozata lezárásaként, ismét Magyarország fogja vendégül látni. A verseny megszervezéséhez a háttér az Oktatási Minisztérium és az Eötvös Loránd Tudományegyetem biztosítja.

A több mint 500 vendéget és 100-120 fős szervezőgárdát mozgató olimpiát, a részvételi díj mellett, elsősorban a szervezők anyagi forrásaira támaszkodva és támogatók széleskörű bevonásával rendezik. A rendezvény mára szinte médiaeseményé vált. Vannak csapatok, amelyeket forgatócsoport kísér, a nemzetközi szakmai folyóiratok és a napi sajtó is megemlékezik az eredményekről, az érmeiket jeles személyek adják át. Egy Diákolimpia megrendezése egyformán szolgálja a kémia népszerűsítését az adott országban és az adott országról alkotott kép nemesítését.